

Kaip protas, taip ir patyrimas nuleidžia mūsų tikslus, kad tos dora būtų ten, kur tikimės pirmą kartą atnešti.
— Washington.

"DARBININKO" KAINA:
tris kartus savaitėje... \$3.00
vieną sykį savaitėje... \$1.50
Bostono apskrityje... \$4.00
Ukrainoje metams... \$4.25
Vienas numeris... 3c.

VOL. II Metai II. Tel. 620 So. Boston. Organas Am. Lietuvių Rymo-katalikų šv. Juozapo Darbininkų Sąjungos. Tel. 620 So. Boston. **No. 5 337**

"Entered as second-class matter September 22 1915 at the post office at Boston, Mass., under the Act of March 3, 1879." 242 W. BROADWAY, SO. BOSTON, MASS. SAUSIO (JA NUARY) 12, 1918.

Lietuva artyn laisvės

True translation filed with the postmaster at Boston, Mass. on Jan. 11, 1918, as required by the act of October 6, 1917.

ATSISKYRIMA PASKELBĖ LIETUVOS TARYBA.

Iš patikėtinių šaltinių girdėjome, jog Lietuvos Valstybinė Taryba paskelbė Lietuvos atsiskyrimą nuo Rusijos.

True translation filed with the postmaster at Boston, Mass. on Jan. 11, 1918, as required by the act of October 6, 1917.

NEPRIGULMYBES PROKLEMACIJA.

Washington. (Per Associated Press). — Lietuvių delegatai įvairių partijų Stockholmie išleido proklamaciją, reikalaujančią nepriegulmybės Lietuvai. Pagal šią gautą oficialės delegacijos reikalavimą, kad Lietuva būtų laikoma savaraimė ir kad lietuviškos dalys Rusijos būtų prijungtos prie naujos valstybės. Telegrama skelbia, jog daroma prielaidas, kad Lietuvos jūrų uostai bus liusiai atidaryti komercijai toms šalims, kurios neturi išėjimo į jūrą, ypač Rusijai, jei ji papultų tokin padėjimui.

KODEL PRITRUKO ANGLIJ.

John L. Lewis, vice-prez. United Mine Workers of America, sako, jog anglų per 1917 metus būtų galėta išskasti ant 50,000,000 tonų daugiau, negu šitiek padaryta. Taip atsitiko todėl kad nebuvo užtekinamai vagonų nugarbenti iškasamas anglis. Tai mainieriai turėdavo daug liuosų dienų dėl tos priežasties. Jei kitaip būtų dalykai stovėję, tai jie būtų dirbę ir priklausę daug daugiau anglis.

PRIPAZINO NEPRIGULMYBĘ.

Finlandijos nepriegulmybę jau pripažino Rusija, Švedija, Prancija, Vokietija ir Danija.

LAIKRAŠČIŲ SUMAŽĖJIMAS.

Karė, kaip Europoje taip ir Amerikoje pamažėjęs laikraščiai. Amerikoje per tris karės metus užsidarė 76 dienraščiai ir 300 mėnraščiai, savaitraščiai, dvisavaitraščiai ir kitaip einančiųjų laikraščių. Apskritai didieji Amerikos laikraščiai ima netekti įtakos. New York'e majoro rinkimai ypač parodė, jog didieji laikraščiai nedaro įspūdžio žmonėms, nes už Mitchell'į, tai laikraščiai varė pragarinę agitaciją o tas kandidatas pralaimėjo.

True translation filed with the postmaster at Boston, Mass. on Jan. 11, 1918, as required by the act of October 6, 1917.

ATNAUJINO TAIKOS DERYBAS.

(Rašo Anthony Arnoux, garbus karinis apžvalgininkas).
Taikos derybos Lietuvių Brastoj formaliai išnaujo prasidėjo. Taip oficialiai paskelbta Berline ir Petrograde. Be delegatų nuo teutonų, talkininkų ir Petrogrado valdžios dar prisidėjo prie derybų delegatai ir iš Ukrainos. Jau pirmiau buvo mano išreikšta, kad santikiai tarp Ukrainos ir Petrogrado švelnėja, tai dabar jos toks dalyvavimas tų patvirtina. Kaip iš Kopenhago ateina pranešimai, tai Rusija ir Vokietija ūmu laiku Lietuvą pripažins, kaip nepriegulminę valstybę, tokiuo būdu atgaivinant jos gyvavimą, kaip atskiros tautos, ko ji buvo netekus 1569 metais, susijungiant su Lenkija. Pati Lietuva susideda iš apygardų Mohilevo, Polocko, Vilniaus, Trakų, Novgorodo-Siversko, Brastos ir Vitebsko su \$500,000 gyventojų. Įgautini gal būtų pat susilaukus Kuršės, Livonijos ir gal Estonijos, kurios gal būtų sujungtos po vieną valdžią.

Linija buferinių valstybių.

Tokiu būdu, jei vokiečių plėnai nenuėmė kitais keliais, tarp Rusijos ir Vokietijos atsiras čia eilė buferinių valstybių nuo Baltijos jūros iki Austrijos rubežių, o Ukraina sudarys Austrijos rytinį rubežį.

IR PO KARĖS VALDYS GELEZINKELIUS.

Washington. — Suv. Valstijų valdžia valdys geležinkelius neapribotą laiką ir po karės. Taip pasakė G. W. Anderson, Interstate Commerce komisijos narys.

ZYDŲ DUOSNUMAS.

Zydų veikėjai sumanė įsteigti Palestinos Atstatymo Fondą. Apreiškė, jog tam reikės milijono dolerių. Dar tas darbas vos tik pradėtas, o pritarė jai jau supylė čia milijono.

Paryžius. — Francijos socialistai klaus valdžios kodel jų delegatams atsisakyta išduoti pasportus važiuoti Petrogradan.

Maisto reikalai Europoje taip pablogėjo, jog Suv. Valstijų maisto administracija nutarė leisti talkininkams 90,000 00 bušelių kviečių.

Amerikos Spauda apie Lietuvius.

(Laiškas 3)
New York Tribune, gruodžio 20 ir 28 d. Praeitame laiške minėjome, kad tame laikraštyje tilpo ilgas straipsnis paliečiantis Lietuvos klausimą; dabar ti po ilgas, per visą kolumną, laiškas Amerikos Lietuvių Tarybos pirmininko (Dr. Bielskio), kuriame, išdalyje atsakoma į aną straipsnį. Štai vėliaus pasirodo laiškas kokiame lenkiško — W. O. Gorski — kaip atsakymas į Bielskio laišką. Pasirodo esąs didžiausio ignoranto, nes nei savo šalies istorijos nežino; pavz., rašo kad Jagėla apsigėdė su Jadwiga ir liko Lenkijos karaliumi 1413 metais, ar gi reikia didesnio juoko. Vargšas nepasako, kas atsitiko 1386 metais. Tais laikais savo laiške bene dešimtą kartą paminėjo Dr. Bielskio vardą ir, žinoma, ne be dantų griežimo; nestoka jame ypatybių užsiuptydėjimų ir vulgarinių išsireiškimų. Į viršminėtą straipsnį atsakė ir latviai; "Philadelphia Inquirer" išspausdino laišką kokiui Rudolph Moscan, įsiai latvių vardu atsakydamas į aną straipsnį, aiškina, kad Lietuva ir Latvija neturėtų būti maišomos. Lietuva, girdi, turėtų užsiganedinti gavusi "langą" prie jūrų ir pietus nuo Liepojos. Toliaus sako: aname straipsnyje paduota labai netikusi mintis, būtent, sujungti Lietuvos su Lenkija, ir tai delto, kad duoti Lenkijai kelią prie jūrų su didelia nuoskriauda Lietuvai ir Latvijai. Ir vien tik delto, kad to reikalauja Lenkija. Girdi, "toksai pasiūlymas būtų tas pats, kuomet kaltinama Vokietija, būtent, ji nieka neatsižvelgiant griežiama tas, kas jos politiškai ar ekonomiškai išrovavimu yra reikalinga." New York American, ilgame straipsnyje po antgalviu "Lietuvai žiauriausiai žudomi, jų namai apvagiama ir sunaikinama", aprašo baisiausią žydų likimą Lietuvoje po vokiečių jungimo. Nors tai aprašoma žydų vargai, bet kalbama kaip apie Lietuvos piliečius. Tą straipsnį rašė Chas. Bertelli. Rochester (N. Y.) Times, praneša, kad koksai tai žulikas pasivadinęs ispanišku turtuoliu prigavo lietuvių ant kelių šimtų dolerių. Lietuviai, atsargiai sut nepažįstamais! Danbury (Conn.) News, aprašo Amerikoniškas prakalbas, kuriose buvo išdėstoma maisto taupymo reikalas ir nurodomi būdai. Toliaus sako: "Kad pagalbėjus šio miesto lietuviams ir kad nurodžius jiems geresnę gyvenimą būdą, vie-

nas bankas pasamėdė jauną, kolegiją užbaigusią moteriškę, kad jini įtaisyty pavyzdinę stūbą lietuvių distrikte. Tas pats bankas atspausdino 5,000 lietuviškų virėjoms rankvežčių."

Labai gerai, kad kas rūpinasi lietuviais, bet nejaugi Danburio lietuviai randasi tokiose prastose aplinkybėse, kad net atkreipė ir savę ypatingą sveikintaučių dėmą!

Washington (D. C.) Times, rašo kad New Yorko žydai išsiuntė į Lietuvą \$200.00 šelpimui badanjančių žydų. Lietuviams ar siunčia kas? Kodel taip visi apilto apie šelpimo darhą?

Kenosha (Wis.) News, patalpino žinutę po antgalviu, "Patriotiški lietuviai surengė išleistuves einantiems ir kariuomenę." Tuo laiku išvažiavo aštuoni lietuviai; iš viso iš Kenosha išėjo kariuomenės 32 lietuvius. Laikraštis pagyrė vietinius lietuvius už jų atsidavimą Dėdei Samui.

Philadelphia (Pa.) North American, pranešdamas apie įvairias kareivių stovyklas, rašo kad Camp Gordon lietuviai ir kareiviai suorganizavo "Amerikos Lietuvių Draugiją", kurios tikslu būtų apriūpinimas lietuvių kareivių. Narių prisikaitoma šimtai ir beveik visi eina iš Pensilvanijos.

Dayton (Ohio) News, rašo kad čia suminta du lietuvius, kurie rinkę aukas kokiui ten naujai bažnyčiai. Tie patys vyruklai lankėsi ir kituose miesteliuose.

Washington (D. C.) Herald, ilgokame editorijale kalbėdamas apie Austrijos pavaldinius Amerikoje, labai užgria mintį, kad ne visi tie pavaldiniai esą priešai Sąjuntų Valstijų. Sako, kad čekai, lenkai, kroatų, lietuviai stoja už alijantus ir daugelis jų esą alijantų kariuomenėje.

Washington (D. C.) Post, editorijale kalba apie neįsileidimą Amerikoje ty, kurie nemoka skaityti ir rašyti. Nupėkia tą bily, kuris suvaržė ateivystę, "girdi, ateiviai iš Lietuvos, Bulgarijos, Serbijos ir kitų valstijų, neišlaikys ty reikalavimų, ir tokiu būdu nebus įleisti į šią šalį. Tie žmonės, kurie jau spėjo prirodyti, kad jie atvažiavę lieka pirmos klasės šios šalies piliečiais ir mes labai jų reikalaujame." Toliaus stengiasi priparodyti kokią svarbią rolę loš ateiviai po kareį ir kaip labai bus reikalingi Amerikoje paprasti darbininkai.

Už Lietuvos Informacijos Biurą, Brydvašis.

Talkininkai baigia maistą

True translation filed with the postmaster at Boston, Mass. on Jan. 11, 1918, as required by the act of October 6, 1917.

AMERIKA TURĖS MAISTINTI TALKININKUS.

Washington. — Suv. Valstijų karinė pagelba Francijoj susilaikys namie, ištiko būtinas reikalias gabenti maistą netik kareiviams, bet ir civiliams talkininkų gyventojams. Dabar jau nėra paslaptimi, kad Anglijoj, Francijoj ir Italijoj strinkai su maistu ir jog Suv. Valstijų pastangos prigelbėti tame reikale yra svarbesniu daiktu, negu gabenimas Europon didžio skaičiaus kareivių.

Amerikos kareiviai turės prigelbėti saviškiams namie ir savo broliams-kariauninkams Europoj. Be tokios pagelbos, sakoma, talkininkai negalės užlaikyti savo kareivių tokiame padėjime, kad galėtų kariuoti. Kaip aproknota, tai Anglijoj ir Francijos maistas bus sunaudotas bėgyje 30 dienų, o po kovo 1 dienos visas talkininkų maistas prigulės nuo atgabenimo iš Suv. Valstijų.

Esant tokiam baisiam padėjimui, Suv. Valstijų kariuomenės gabenimas per Atlantiką tegalės būti atnaujintas vėlustame pavasaryje. Vienas narys karinės talkininkų misijos dalykus trumpai apibūdina šitaip:

Kiekvienas kareivis, koki tik Amerika gali pasiųsti Europon, yra ten reikalingas. Bet būtų neprotinga jį ten gabenti, jei per tai vienas talkininkų kareivis turėtų būti prarastas.

Lawrence, Mass. — Upėj raskite laivą 22 metų amžiaus merginos Bale. Ji nesveikavo ir spėjama, jog nusižudė.

JAMES M. KEYS
350 BROADWAY, SOUTH BOSTON, MASS.
Atsiskaitė prie manęs su visokiais teisiniškais reikalais. Dėdu pilnas informacijos kas-liek Sąjuntų Valstijų įstatymų. Per kelio mėn. esu priėmęs ir turėjęs visokių reikalų su LIETUVIAIS, RUSIAIS ir LENKIAIS teismuose Massachusetts valstijoje. Aš esu tokiam stovyje, kad galite manimi pilnai užsitiškėti. Visokius teisiniškus reikalus atlieku šioje valstijoje. Turin gerų priėjusių vertėjų arba perkalbėtojų lietuvių, rusų, lenkų ir latvių. Jeigu Jus nerite turėti gerą pasekmę ir išlaikyti prova, tai paveskite man. Telefonuokite, parašykite arba pašaukite. 350 BROADWAY, SOUTH BOSTON, MASS.

JAMES M. KEYS
Tel. So. Boston 212 or So. Boston 606.
Jeigu vienas užimtas lauk kitų.

Pinigus pasiunčiu į Lietuvą ir Vokietiją.

Per mano tarpininkystę galėsite prigelbėti. Badu mirštantiesiems jūsų broliams Lietuvoje ir tremtiniams Vokietijoje. PINIGUS PASIUNČIU Į RUSIJĄ ir siuntėjams pristatau Šbergatėlnos kasos knygytes ir parašus adresatų greitai laiku.

Pinigus Rusijos pirkite PAS MANE

NES TIKTAI AŠ PARDUODU PAGAL ŽEMIAUSI DIENOS KURSĄ.
Tel. Rich. 340.

Bankierių Juszą Kawaliauską
111 Salem Street, Boston, Mass.

SMULKESNĖS ŽINIOS.

Suvienytų Valstijų valdžia algomis išmoka kareiviams ir visokiems kariuomenės viršininkams \$100,000,000 kas mėnuo.

St. Louis, Mo. — Vietos krastos viršininkas Selpo pasakė, jog moterys netinka laiškam išnešioti. Sakė, jog tas darbas joms persunkus. Keletą moterų buvo pasamėdęs ant 15 dienų ir turėjo atstatyti.

Suv. Valstijų valdžia iš kiekvieno maitino pirkis 30 nuos. juose sumalamų miltų kariuomenės reikalams.

Geležinkelių organizuotieji darbininkai ketina valdžios reikalauoti algų pakėlimo. Negrumoja streiku, o tik pareikalau visiems pakelti algas.

Suv. Valstijų kapelionai, tar naujanantieji armijoj, Francijoj, praneša, jog kareivių dorisokas stovis geras. Taip skelbia katalikų ir protestonų kapelionai.

Aprokuojama, jog Turkijoje esą apie 300,000 žulikų. Jie susidaro iš pabėgusių kareivių. Jie užpildinėja net regulerę kariuomenę.

Dabar yra daug NAMŲ, FARMŲ, BIZNIŲ.

Dangelis savininkų karės laiku priversina parduoti visai pigiai ir mes patys nuo savęs patariam persitikrinti pas:

Lithuanian Agency,
A. Ivazskevic
315 BROADWAY, SO. BOSTON, MASS.

ir jis tamstoms aprodys pigių farmų, visokių biznių dykai. Naudokitės gera proga, nes po karės bus du-tyk brangiau, negu dabar ir jeigu patiks namas arba farma pirkiti tai A. Ivazskevic padarys visus raštus teisingai ir atsakančiai.

KLASIS
Klasis 15 So. Boston'o utarninkais, ketvėgais ir subatomis.
Laidis Am. Lietuvių Rymo Katalikų kv. Juozapo
Darbininkų Sąjunga.

Prenumeratos kainos:
Metams tris kartus savaitėje.....\$3.00
Bostone ir aplinkinėse metams.....\$4.00
Ukrubėje metams.....\$4.25

Subscription Rates:
Yearly.....\$3.00
Boston and suburbs.....\$4.00
6 months.....\$1.50
Foreign countries yearly.....\$4.25

"DARBININKAS"
(The Worker)
The Lithuanian tri-weekly paper.
Published every Tuesday, Thursday, and Saturday by St.
Joseph's Lithuanian R.C. Association of Labor.
"DARBININKAS"
242 W. Broadway, South Boston, Mass.

PRIE ORGANIZAVIMO GRĮŠIANČIŲ I LIETUVĄ.
Grįšiantieji į Lietuvą organizavimosi pagal užsiėmimus. Jie grįš į tokius Lietuvos centrus, kur bus geriausia savo amatą pritaikinti. Nemažai paprastųjų darbininkų-leiberių—ir-gi važiuos Lietuvos pramonės centrus, kur galės uždarbiauti. Taipgi biznierių biznį dės, kur matys geriausia galės verstis.
Bet didžiūmą grįšiančių į Lietuvą ar tik nesudarys tie, kurie mano kibi ir ūki. Juk ūkis tai didžiausias Lietuvos gyventojų vertimosi šaltinis. Gi tie grįšiantieji į Lietuvą amerikiečiai, kurie mano kibi ir ūkis, be abejonės bent dauguma grįš ir tas parapijas, iš kurių yra kilę. Todel ar nebūti pravarstū būsiantiems ūkininkams organizuotis pagal parapijas Lietuvoje. Tiesybė, jie yra pasklidę po visą Ameriką. Bet kiekvienoj didesnėj kolonijoj nemažai randasi lietuvių vienos parapijos Lietuvoje. Organizavimosi, būsiantiems ūkininkams pagal parapijas Lietuvoje nebus nei kiek sunkiau, kaip organizuotis amerikiečiams. Juk amerikiečiai yra išsimėję po visą Ameriką. Sitas pagal parapijas Lietuvoje organizavimas dar tuo gali turėti pasisekimą, kad jis nėra toks platus, kaip kitų amatninkų. Tas yra daug aiškesnis, arčiau prie gyvenimo, negu amatninkų. Prie to parapijinių organizacijų galėtų dėtis kaipkurie amatninkai, kaip va rūbsiuviai, kurpiai. Juk kiekviename miestelyje turės būti šitų amatninkų. Rūbsiuviai Lietuvoje neis, kaip pirmiau, iš gyvenimo gyvenimui apsiuvinėdami šeimynas, o turės "šapas" miesteliuose. Grįžkime, vienok, prie ūkininkų.
Būsiantieji ūkininkai susiorganizavę pagal parapijas galėtų veikti plenus išdirbinėti—kur ir kaip užvesti pienininkystę, sodnininkystę ir tt. ir tt.
Vienas svarbiausių reikalų susiorganizavusių ūkininkų būtų, tai jaunų vyrų bei merginų pasiūti ir ūkininkystės mokyklas pasimokinti pavyzdingo ūkininkavimo ir kaip kokių ūkių šakas vesti.
Jei kam šitoks parapijinis organizavimas ypač patiks ir išrodys, kad galės turėti pasi-

sekiną, tai kviečiame atsiiepti ir savo patėmėjimus padaryti.

GERAS DARBAS GERAI SEKASI.

Tautos Fondo sekretorius p. K. Pakštas rašo:

"Tuom pačiu laiku, kada Rusija ir Vokietija vedė taikos derybas ir svarstė Lietuvos nepriegulmę, Amerikos lietuvių nešė savo aukas (Kalėdų dovanas) Tautos Fondan ir taiso kelią laisvai Lietuvos Respublikai.

"Daug reiktų prirašyti apie gražius darbus praklinesniųjų lietuvių, bet tai padaryti trūkdo dvi priežastis: laikraščiai negali sutalpinti medžiagos ir Tautos Fondo sekretoriui trūksta laiko apie Kalėdų dovanas plačiai beraišyti, nes centro raštėn šiuom laiku tiek ateina laiškų, kiek niekad neatėdavo nuo pat karės pradžios. Jei taip aukos eitų per visus metus, tai reiktų net kelių sekretorių, kad visą darbą greit ir nuosekliai apdirbtų."

Reikią lietuvių katalikiškąjį liaudis vis labiau įsisiūbuoja svarbiame darbe. Kaip T. F. sekretorius skelbia, tai iki sausio 5, 1918 Kalėdų dovanų sudėta \$4,720.00. Čia dar nėra hartfordiečių tikstantinės ir aukų iš daug kitų kolonijų. Tai malonus apsiereikšimas.

KEIKSMAI IR AITMANAVIMAI NEIŠDUODA VAISIŲ.

Socijalistų darbas yra keikš ir surėdyma, aimanuoti, kad blogi laikai, išnešinėti protestus, kelti demonstracijas ir galop revoliucijas. Bet keiksmas ir aimanavimas neišduoda gėrų vaisių.

Neseniai buvome rašę, kaip Amerikos Darbo Federacijos kongrese delegatai užgėrė rezoliuciją, kurioj sakoma, kad tarpe darbininkų reikia skleist kooperaciją idėją, kad jų visur reikia steigti. Jie pripažino, jog skundais, visokių spekulatorių tyrinėjimais ir net į-

DARBININKAS.

statymais negalima apsiginti nuo godysių. Todel matome, jog ne vien surėdymo amerikiečių nieko negalima prieš godysius padaryti, bet ir valdiškos komisijos ir įstatymai nepadeda.

Toliau reikia suprasti, kad neša revoliucijos ir abelnai didios perversmės. Gražiu pavyzdžiu yra Rusija. Ten revoliucija padarė tą, jog viena autokratija persimainė kita. Gi persimainymas dedasi su tokiu triukšmu, jog visą šalį įstūmė tokiu vargan, kokio ji nėra mačiusi. Kada tik Rusijos žmonės išeis iš bolševikų "rojaus". Kas bus rusų Mozė, kurs išves juos iš bolševikų nevalios.

Labai gerai padarė Baltimorės p. A. Romoškas perspaudinėjęs brošiūrėlę vardu "Krūviną revoliuciją ar ramus kultūros darbas?". Labai tinka dabartiniam laikui. Ją verta kuolačiausia išplatinti.

NETOBULAS GUDRUMAS.

Nepersenai, Birbilų Jono kešenių užklupo sauslė. Mat, Jonas, kol dirbo, tai dar keletą grašių turėdavo, nors į antrą dieną šiosios foksios buizos pavalgyti, o kaip tik darba prailgė, tuojau ir paskutinius centus prabirbė, kad neturėjo nei ant karnio duonos. O šeiminkė pavarė iš stubos.

Kada jau Birbiluko skilvys pradėjo staugti, alkis priveria varė ieškoti maisto. Tad gudrus Birbilukas va kaip sumanė pasinaudoti. Nueina į valgomųjų daiktų sankrovą ir renkasi, dera dešras; savininkas sankrovos duoda vienokios dešros galinuką paragauti, tai vėl kitokios. Birbiluk's ragavo, ragavo iki gerai prisirietė. Kad jau buvo sotus, dešras išpeikia, sako niekai ir išeina nepirkęs.

Tokis darbas Birbilukui sekėsi per kelias dienas. Visas sankrovos perėjo. Bet jau antrą kartą ateinant į tas pačias sankrovas, visur gavo šluotą pamatyti.

Mat, apgavystės žagre neilgai tearsi. Neturėdamas, vėliau prašyk, o ne apgandinėk. J. V. K. s.

Darbininkų klausimas Amerikoje.

Iš visų pasaulinių problemų nūnai darbininkų klausimas ar nebus tik svarbiausias. Visi kvirtai tikėdami i pomirtinį klausimą liejasi su juomi. Daugeli, šiais laikais, girdime kalbant apie šį klausimą. Nemažai randaai ir literatūros prirašyta šioje temoje. Visa žmonijos gyvenimo politiškąjį ekonominį yra arti susijungusi su darbininkų padėjimu. Kadangi šis klausimas yra toki svarbus, neprošai bus vieniems "Darbininko" skaitytojams ir Sv. Juozapo Sąjungos nariams bent kiek arčiau su juom apsipažinus. Tai-gi nuo šiol ir pradėsime šį klausimą "Darbininke" gvildinti.

AMERIKOS DARBININKŲ KLAUSIMO ATSIKRAIDIMAS.

Darbininkų klausimas Amerikoje iš daugelio žvilgsnių skiriasi nuo Europos. Visu pirma skiriasi senumu. Per ilgus šimtus metų Europoje darbininkų klausimas gyvavo ir buvo bandomas įvairiais būdais išrišti, o Amerika dar nesapnuot nesusapnavo apie jį. Amerikoje tas klausimas prasidėjo tik penkiošiolikto šimtmečio pabaigoje arba pradžioje šešioliktojo. Tais laikais darbininkų klausimas dar nebuvo sukomplikuotas. Jo išrišimas nebuvo sunkus. Visi pastebėjo tik stoką darbininkų. Ir dlel to tai iš Afrikos ir kitų šalių importavimui bei vertelgos importavimui vergus į šią šalį. Su atsiradimu vergijos prasidėjo darbininkų padėjimas eit keblny; o įvedus darbų pasidalinimą ir išradus mašinas, darbininkų klausimas pasidarė labai komplikuotas.

Pirmieji šios šalies žmonės indijonai—gyveno miškuose arba netoli miškų. Jie nebuvo įpratę į sunkius darbus. Masankrovos perėjo. Bet jau antrą kartą ateinant į tas pačias sankrovas, visur gavo šluotą pamatyti.

gracijai, atsigabeno ir senu vargus iš seno krašto. Daugiania žmonijai, dauginosi ir jos įvairūs reikalai. Tie reikalai ne visų buvo vienodi, nes ir žmonės nevienodi. Vieni ir kitų tarpe pradėjo rastis nesuapratimų. Gabėni, intelektinesni iškilo viršum. Šie sugriebė daugiau ir daugiau turto užgrobt. Užgrobė jie mokėjo kaip jį auginti, daugini.

Iš tūlės darbininkų ir savininkų mažai kas per nemier turtu susidėjo. Tiesa pradžioje nemažai rados tokių, kurie gavę žemės didelius plotus pusdykiai ar už dyką, vėliaus pardavė už didelius pinigus. Jie tapo turtuoliais. Bet didesnė dalis darbininkų kibo į pramonę. Nors ir su mažai kapitalu užsidėjo-kokią išdirbystę savo arba bendrovės vardu. Sugriebdami verstis, po savo globų pasidalinimo. Todel ir darbininkų klausimas nebuvo kelbus pas juos. Kiekviena šeimyna bei žmonių grupą pasirūpindavo sau tiek maisto, kiek jai reikėdavo. Nesirūpino apie turtų susikrovimą. Jei kuri šeimyna norėdavo gauti ką nors, ko pati negalėdavo pasirūpinti, tai mainus darydavo. Nors jie ir aukso šalyje gyveno, bet jo nevaroto kainų nustatymui. Vieton pinigų, kokius mes šiandien turime, jie vartojo įvairius daiktus: tai šukutes iš jurių, tai tabako lapus, tai kitokius daiktus. Pas juos nebuvo jokio kilimo pramonijoje. Jų tarpe nesirado kapitalistų-milijonierių... skriaudėjų, išnaudojų. Kiekvienas inpratintas iš pat mažoms ir darbą—i medžioklę. Kurs mokėdavo vikriai nudurti laukinį žvėrį, tas buvo laikomas už didvyrį. Jie tame amate ir yra labai gudurūs. Aną metų netoli Chicago, Ill. man pačiam teko matyti keletą indijonų. Vieną mažiau veikiantį ant estrados, perstatantį, kaip jie užpuola ir ant vietos padeda ir baisiausiai laukinį žvėrį. Tikrai net stebėtis reikia iš to jų narsumo.

Pakol vieni indijonai gyveno Amerikoje darbininkų klausimas buvo lengvas išrišti, nes jo beveik kaip ir nebuvo. Ale pradėjus plaukti baltajai rasei į šią šalį, atsiverus imi-

Pramonijos darbininkai

GLOBALA DARBININKO PADEJIMO.

Buvome minėję, kad naujoji teisdavystė suteikė samde darbininkų liuosybę. Tai buvo pažanga šioje srityje. Niekam nevalia darbininkai prie darbo verst, kaip tai kadaisiai būdavo. Tokios liuosybės samdininkui viešpataujantieji luomai ilga laiką nenorėjo pripažinti ir praktikoje ją varžė. Persenusieji įsitikinimai šioje linkmėje tiek buvo insigalėje, kad po šiai dienai darbininkai gausa su jais kovoti ir kaip kokių kenksmingus visai visuomenei prietarus naikinti. Liuosai sutarčiai darbininko su darbdaviu daug reikėjo pavarsti, kol insigavo gyvenime, kol ja emė remti pati valdžia, nusikračiusi darbininkų priešingų luomų intakos.

Pastangos amžinai darbininkų globoti ir ji savo globa varžyti užsiliko pas darbdavius nuo tų laikų, kuomet darbininkai su darbdaviais nustatydavo savo santykius susidrangavimo principais, kuomet darbininkas, dažniausiai nevedęs ir jaunas, gyvendavo darbdavio šeimynoje ir patapdavo jos artimesniu nariu ir darbdavio reikalų bendru. Visai visiems tuomet pritikdavo, kad darbdavis, kaip jo šeimynos galva ir žmogus jau pagyvenęs, reikalaujavo iš darbininko paklusnumo ne tik paties varomojo darbo srityje, bet ir visuose kituose dalykuose. Savystovių teisių viešame gyvenime, politikoje darbininkas neturėjo. Niekas joms nesitarpino. Darbininkas tuomet

antru jei nepaskutiniu visuomenėje luomu.

Tuo skaudesnis buvo tas padėjimas, kuo valdantieji luomai atkakliau laikydavosi savo atžagareivybės, kuo stipriai juos remdavo valdžia, palaikydama teisdavystę minti, kad darbininkai tai tik prie darbo turi stovėti, ir kad maistinėms tampa, nusideda šaliai, jei neprimia darbui siūlyjamų darbdavių išlygų, nandamosi save liuosybė.

Persenusioji nuomonė tvirtindavo, kad labas darbininko tūno pačiame labe darbdavio. Įvairios darbdavių pastangos turėti, nepaisant pralobimo savo globojamų darbininkų, nuolat teisinama gerove pačios pramonės ir gerove pačios šalies. Gi visokie darbininkų reikalavimai gerinti jų būvį, būdavo stumiami į šalį darbdavių pasiteisinimais, kad tie jų reikalavimai apskunkina pramonės vystymąsi, varžo darbdaviams rankas, neleidžia išlaikyti konkurencijos ir tt. Daug kalbėta apie darbdavių ir visokių jiems pavojų, ir tuomi stengtasi pateisinti jų privilegijas ir darbininkų išnaudojimus.

To vietoje visai mažai kiemo kalbėta ir rūpinasi apie darbininko riziką ir pavojus, kuomet jis gali nustoti darbo ir su visa šeimyna lengvai atsikardu ant gatvės, kuomet jis ardo savo sveikata nesveikame darbe, kuomet jam nuolat graso pavojus susižeisti ar visai galą gauti ir tt. Savotiškai darbininkų globa iš dalies trūkdė darbininko būvio gerinimą, iš dalies ji prisidėjo prie kėlimo darbininkų klausimo savystoviai pačių darbininkų ranka.

J. D.

Lietuvos finansai ir proletarai

"Lietuvos finansų" autorius F. V. "Darbininko" No. 3 rašydamas apie Lietuvos Žemės Banką, palietė svarbų klausimą, ką būtent duos proletarams tasai Žemės Bankas, jei jis remtinas.

Anot gerb. autorius tas bankas "nieko neturintiems tiesioginiu būdu naudos nemės, nes kas nieko neturės, tai iš to banko paskolos negaus."

Prie to gerb. autoriaus nuomonės norėčiau padėti savo patėmijimą ypač dar delto, kad pats autorius pasirodo šalininku krikščioniškos demokratijos, gi jojo išreikšta nuomonė apie banko tiesioginę naudingumą proletarams paeina ne iš krikščioniškos demokratijos.

Mano dėta toji nuomonė atsirado ir insigalėjo pas gerb. F. V. po įtekme gyvenimo praktikos ypač Lietuvoje, kuomet joks bankas ir jokia finansinė įstaiga neduodavo jokios paskolos proletarui arba žmogui nieko neturinčiam, kaip tą supranta gerb. F. V.

Mes nuolat matom, kad visokie bankai skolindami kam, reikalauja savo paskolai tvirtos garanoijos turtais ir visokiais apsirašymais.

Tokia praktika tikrai užkertą tiesioginį kelią beturdiui prie paskolos bankuose, kad pradėti eiti i nuosavybę.

Toji praktika įvyko po intakta visuomenėje kaip tik pagoniškos demokratijos, materializmo ir liberalizmo. Jų dėkai nusistatė valstybinė tvarka ir tokie įstatai, kad kiekvienam valia išnaudoti kiltą, eiti materializmo keliais

žemės turtais ne kaip jo pajau, dar šunysybę, bet kaip po bendra su visais. Žmogus drauginių privalumų esmė, socialis, bendravimui sutvertas, kitaip be tų privalumų pas žmones nebūtų drauginių, visuomenės ko gyvenimo. Gi pati draugija negali egzistuoti, jei josios nariai kiti kiti nerems šokių ar tokiu būdu, jei neturės kitių i kiltą atžvilgio. Krikščioniškos demokratijos mintin nuosavybė nėra tai koks liuosas, be ribų dalykas, kaip tai pačią t. s. demokratiją, i minia, kad pasinaudojant josios lengvatikybė ir kitokiais tam tinkamais jos privalumais, kuodangiausia sugauti aukų savo išnaudojimui ir turtejimui. Gražiems tiems mūsų laisvamanių ir socialistų skelbiamiems principams insivyravus, pasidarė visuomenėje tikro jų rojaus priemenė. Išdygo milijonieji turtai ir aukso karaliai atsirado vienoje pusėje gyvenimo viešklio, kitoje gi čia pat priešais susispietė milijonai išnaudotų ir tebeišnaudojamų beturdių ir skurdo karalių pulkai. Ryškų čia pavyzdį duoda mums ir ši Rusijos revoliucija. Jos vadų rankose susisuko visas krašto aukšas, gi revoliucijai sudemokratičiusiems lengvatikiams, o ju tenai milijonų desėtkai, teko silumųjų turtų vieton pinigų išvaizdoje popiergalinukai tokios vertės, kiek vertas pats popieros šmolėlis, pačių kaimiečių skystų pinigų vadina ma (miachkije dengi).

Visai kitaip esama, kur viešpatuoja principai krikščioniškos demokratijos. Anot josios tikru ir vieninteliu pasaulio turtų savininku yra Dievas. Žmogus-gi privalo naudotis

linimo komitetuose, negirdėjęs vieno nuosavybės, bet kaip po bendra su visais. Žmogus drauginių privalumų esmė, socialis, bendravimui sutvertas, kitaip be tų privalumų pas žmones nebūtų drauginių, visuomenės ko gyvenimo. Gi pati draugija negali egzistuoti, jei josios nariai kiti kiti nerems šokių ar tokiu būdu, jei neturės kitių i kiltą atžvilgio. Krikščioniškos demokratijos mintin nuosavybė nėra tai koks liuosas, be ribų dalykas, kaip tai pačią t. s. demokratiją, i minia, kad pasinaudojant josios lengvatikybė ir kitokiais tam tinkamais jos privalumais, kuodangiausia sugauti aukų savo išnaudojimui ir turtejimui. Gražiems tiems mūsų laisvamanių ir socialistų skelbiamiems principams insivyravus, pasidarė visuomenėje tikro jų rojaus priemenė. Išdygo milijonieji turtai ir aukso karaliai atsirado vienoje pusėje gyvenimo viešklio, kitoje gi čia pat priešais susispietė milijonai išnaudotų ir tebeišnaudojamų beturdių ir skurdo karalių pulkai. Ryškų čia pavyzdį duoda mums ir ši Rusijos revoliucija. Jos vadų rankose susisuko visas krašto aukšas, gi revoliucijai sudemokratičiusiems lengvatikiams, o ju tenai milijonų desėtkai, teko silumųjų turtų vieton pinigų išvaizdoje popiergalinukai tokios vertės, kiek vertas pats popieros šmolėlis, pačių kaimiečių skystų pinigų vadina ma (miachkije dengi).

žemės turtais ne kaip jo pajau, dar šunysybę, bet kaip po bendra su visais. Žmogus drauginių privalumų esmė, socialis, bendravimui sutvertas, kitaip be tų privalumų pas žmones nebūtų drauginių, visuomenės ko gyvenimo. Gi pati draugija negali egzistuoti, jei josios nariai kiti kiti nerems šokių ar tokiu būdu, jei neturės kitių i kiltą atžvilgio. Krikščioniškos demokratijos mintin nuosavybė nėra tai koks liuosas, be ribų dalykas, kaip tai pačią t. s. demokratiją, i minia, kad pasinaudojant josios lengvatikybė ir kitokiais tam tinkamais jos privalumais, kuodangiausia sugauti aukų savo išnaudojimui ir turtejimui. Gražiems tiems mūsų laisvamanių ir socialistų skelbiamiems principams insivyravus, pasidarė visuomenėje tikro jų rojaus priemenė. Išdygo milijonieji turtai ir aukso karaliai atsirado vienoje pusėje gyvenimo viešklio, kitoje gi čia pat priešais susispietė milijonai išnaudotų ir tebeišnaudojamų beturdių ir skurdo karalių pulkai. Ryškų čia pavyzdį duoda mums ir ši Rusijos revoliucija. Jos vadų rankose susisuko visas krašto aukšas, gi revoliucijai sudemokratičiusiems lengvatikiams, o ju tenai milijonų desėtkai, teko silumųjų turtų vieton pinigų išvaizdoje popiergalinukai tokios vertės, kiek vertas pats popieros šmolėlis, pačių kaimiečių skystų pinigų vadina ma (miachkije dengi).

Pasitaiko, kad tokių bankų direktoriai bijos savę parodyti privatiškai praktikuojančių krikščionių, gi bankuose viešai praktikuoja krikščioniškus principus. Tokią jau daro krikščioniškoji demokratija intaką i gyvenimo bėgi.

Reikia tikėtis, kad toji intaka bus dar smarkesnė, ir kad mūsų visas gyvenimas Lietuvoje remsis visų pirma ant krikščioniškos demokratijos principų. Tuomet ir finansinė krašto įstaigos ir bankai bus kaip ir visiems lygiai atdaryti ir proletarams, kad juos i turtus varyti i visuomenėje kelti. Tik reikia, kad jie savo kredito gvarančiai turėtų parodyti ištikimybę ir teisingą sąžinę, pasiliuosavę jas iš po intakos laisvamanoijos ir globalios socializmo.

Tai-gi Žemės Bankas bus naudingas tiesioginiu būdu proletarams Lietuvoje ir dabar jis jų remtinas.

J. D.

NORWOOD, MASS.

Grudžio 28 d. buvo surengtos prakalbos. Rengė LDS. 3 kp. Kalbėjo p. K. Šešunėvičius iš Washington, D. C. Kalbėjo apie darbininkų reikalus ir pasiūlymą apie Rusijos socialistišką rojų. Del šalių žmonių buvo ne daug. Keletas socialistų lipo su klausimais, bet tik sau gėdą pasidarė savo paikais klausimais.

Voveris.

delius rinkdavo ir darbininkams darbą parąpindavo. Galutinai pasirendavoje namų dirbtuvę užsidėjo. O dabar turi savo ločnus didžiausius dirbtuvės namus, kniūose dirba virš pora dešimtų tūkstančių darbininkų. Jis pats jau milijonierius.

Panašios istorijos yra ir kitų Amerikos turtuolių. Nors jie ir mokėjo darbininkams tartum geras algas, daug sykų dadesnes nei kaip Europoje kad moka, bet kiek jiems dar darbininkų uždirbtų pinigų likdavo ir lieka? Delei to jie taip greit pralobė. Pralobė turtuoliai tarp savęs užmezgę artimesnius ryšius. Nors jie buvo pramonės prastais darbininkais, ale nūnai jau iš to kalio išsinerė. Išsinerė suvis neatjaučia darbininkų luomo bei klesos. Ir kad geriau savo tiesas prieš darbininkų minią apgynus, turtuoliai sudarė savo tarpe trustą. Trustai šiandien neprileidžia jokių mažesnių pramonijų, nes jokios konkurencijos negal atsilaikyti prieš trustus. nūnai tai pasidėkavojant visokiems trustams, darbininkų klesą turi daug nukentėti: negauti prigulincio už savo darbą užmokescio, dirbti pavojingose gvybė vietose, dirbti ilgas valandas ir tt...

Su atsiradimu trustų, bei koncentravimu pramonij, pavienių asmenų rankas, prasidėjo, tikroje žodžio prasmėje, patsai keblumas darbininkų klausimo šioje šalyje. Darbininkai nuo ikių susikimso į miestus. Jiems miestuose susigrūdus nekarta pritrūksta darbų. Lietuvoje niekad negirdėtas daiktas, kad darbininkas darbo ieškotų. Ten darbas pats jo ieškodavo, o šiandien kiek bėdavoja, kad darbo negali gauti. Pragvynti reikia, ir tai viskas taip brangu. Anot vieno autoriaus, Politškos Ekonomijos Parry, "Iqlant tavorų prekęms, pasiklausiai ir mažiausiai kila algos arba darbas. Puolant prekęms vispirmausiai ir visad puola darbas bei darbininkų algos."

Darbininkai matydami jogei sunku bus atsilaikyti prieš kapitalistus, pradėjo spiestis ir draugijas, unijas ir tt. Washingtone, D. C. 1888 darbininkai įsisteigė savo tiesų apgynimui biurą (Bureau of Labor). Dangel pradėjo bruzdėti bei veikti visi darbininkai, i dant išgavus prigulintį žmogiskam pragyvenimui užlaikymą. Teisingu keliu einant, prie darbininkai ir turės prieiti.

Darbininkai! "vainiką mums prakaitas pina, Gerą ateitį, garbę nemarią ketina..." "Be ugnies pergalėsime priešą, be plieno, Jei į kovą taip šventą sustosis iš vieno. Pasiduokim' rankas tat, kareiviai karšči! Jei širdis mūsų jungs siūlas meilės auksinis, Tai uolune protingi, vienybėje tvirti! Nebijosim prieš peilį statyti krutines. Juk palaimintas, kurs negailės sis savęs, Kurs po kojų draugų vientikslų pakris Ir bus laipsnių kitiems prie vainiko garbės, Tat, draugučiai, sujunkim' širdis!"

F. J. J.

OI, SALELE TĖVŲ MANO...

Oi, salele tėvų mano, Lietuva brangi, Kiek gi laimės, kiek ramumo Tu man suteiki! Ten tėvelis ir močiutė Gyveno ramiai, Ten brolelis ir sesutė Linksmosios saldžiai. Ten didvyrių mūsų kaulai Žemėj pakasti; Ten kalnai tautiečių mūsų Rankoms supliti. Ten kraują papludus žemė Brolių lietuvių, Ten tėvynė mano bočių... Val, kaip je myliu!

Uola.

Kas girdėti lietuvių kolonijose.

PROTOKOLAS

Lietuvių Darbininkų Sąjungos

Chicago's Apakričio.

Nedėlio, 30 d. gruodžio šv. Jurgio parap. salėj buvo Lietuvių Darbininkų Sąjungos Apakričio susirinkimas, kurį atidarė gerb. kun. F. Kemėšis. Protokolas iš praėjo susirinkimo perskaitytas ir priimtas. Delegatai iš sekančių kuopų atsilankė:

Kuopa 20 — Kun. F. Kudirka, P. Mureika, M. Mažeika.

Kuopa 25 — A. Stulginskas, J. Šimkus, Petr. Varakulja, J. Kastėnas, St. Šimulis.

Kuopa 29 — Kun. F. Kemėšis, J. Tumasonis, M. L. Gurinskaitė.

Kuopa 49 — J. Sliogeris, Pr. Zdančkus, S. A. Daunoras.

Kuopa 60 — J. Ramanauskas.

Kuopos 38-48-57-58-61 neprišuntė delegatų.

Raportai iš kuopų apie Lietuvių kuopas. Kuopa 20, jau sudarė būrelį ir jau pradeda gvildeinti klausimai, kuopos 25-29-60 kol kas dar nepradėjo, bet ant sekančio susirinkimo ketina turėti pilnus raportus, kuopa 49 jau išskyrus būrelį ir trumpu laiku pradėsia veikti. Raportai priimti.

Pakelta klausimas apie pasistatę protesto rezoliuciją L.D. S. apskričio vardu. Apskritys protestą užgyrė. Apie "Lenkų Pavojų" labai plačiai aiškino gerb. kun. F. Kemėšis. Toliau sekė raportai iš kuopų apie Kalėdinį Fondą.

LDS kuopa 20 (North side) aukavo \$29.00, toj apielinkėj iki šiol surinkta apie \$50.00.

Kuopa 25 (Dievo Apveizdos parap.) dar nieko neveikia — toj apielinkėj surinkta apie \$80.00.

Kuopa 29 (šv. Jurgio parapijė) aukavo \$30. Toj apielinkėj surinkta suvirš \$560.00.

Kuopa 49 (šv. Antano parap.) kol kas dar nieko neveikė; toj kolonijoj surinkta apie \$30.00.

Kuopa 60 (Visų Šventų parap.) dar nieko neveikė.

Raportas komisijos rengimo paskaitai priimta. Kalbėtasi apie tas kuopas, kurios neprišuntė delegatų; palikta, kad organizatoriai atsikreiptų į jas. Kadangi jau beveik bėgantieji reikalai buvo apsvastyti eita prie rinkimo valdybos. Sekanti nariai pateko į apskričio valdybą:

Pirm. — M. Mažeika.

Pagelb. — A. Stulginskas.

Rašt. — M. L. Gurinskaitė.

Izd. — S. Šimulis.

Izd. glob. — S. A. Daunoras, J. Kastėnas ir J. Ramanauskas.

Dvas. vad. — kun. F. Kudirka.

Korespondentas į "Draugą" p. S. A. Daunoras, į organą "Darbininką" p. Pr. Zdančkus.

Organizatoriai: Kun. F. Kemėšis, kun. F. Kudirka, M. Mažeika, S. A. Daunoras, Pr. Zdančkus, J. Kastėnas.

Kitas susirinkimas nutarta laikyti šv. Jurgio parap. salėj, 27 sausio, 1918 4 val. po pietų.

Gerb. kun. F. Kemėšis kalbėjo apie Lietuvos laisvę.

Susirinkimą uždarė su malda kun. F. Kudirka.

Ad. Stulginskas pirm, M. L. Gurinskaitė, rašt.

NORWOOD, MASS.

Susirinkimas.

LDS 3-čios kuopos metinis susirinkimas įvyks panedėlyj, sausio 14 d. 1918 m. šv. J. parapijos salėj 7 val. vakare. Visi nariai meldžiamai atsilankyti ant šio susirinkimo, nes turėsime daug svarbių reikalų apsvastyti. Taip gi bus renkama nauja valdyba. Malonė krite visi atsilankyti ir naujų narių atsivesti.

Valdyba.

ALBANY, N. Y.

Čionai jau nuo senai yra apsigyvenusių lietuvių. Bet jie iki šiol nieko neveikė, nebuvo girdėti apie juos, nes nebuvo kam veikti. Dabar susilaukėm veikėjų, kaip tai varg. p. B. Lauraitis. Nors neseniai šia pas mus atvyko, bet daug jau paveikė. Štai 31 gruodžio vietinis parap. choras po vardu šv. Cecilijos, surengė šeimynišką vakarėlį su vakariene pobažnytinėje svetainėje. Vakarienė prasidėjo 10 valandą vakare. Laikė vakarienės buvo sudainuota vietinio choro keletas dainelių ir solo sudainavo p. n. S. Lauraitienė, kuri labai patiko publiškai. Nors jaunas choras, bet jau puseitai išsilavinęs, tai gi tariam visi ažiū gerb. p. B. Lauraičiui už jo pasidarbavimą. Po to, baigiant valgyti p. B. Lauraitis pasakė trumpą prkalbėlę ir prisiminė apie mūsų brangią tėvynę, Lietuvą ir jos padėjimą, ragino visus prisidėti nors po kiek prie jos šelpimo. Visi sutiko.

Aukavo sekančios ypatos po \$1.00: B. A. Lauraitis, V. Urpšintė, A. Bernatavičius, J. Riečis, S. Račkauskas, K. Juodeinis, J. Rušas, A. Kursasakis, M. Damašaitis, A. M. Urbonas \$2.00, \$1.00 A. Dzikas, J. Miropolskis, S. Lauraitienė, B. Kursauskiūtė ir J. Narkevičiūtė.

Po 50c.: S. Matulaitis, J. Blazys, M. Jankauskas, J. Ambrozienė, A. Dziakienė, V. Bičiūtė, O. Danilevičienė, K. Bičkus, P. Vaidiūnienė, A. Marcinkevičienė, J. Bataitienė. Smulkių surinkta \$1.00. Viso labo \$22.50.

Suaukautus pinigų nusijusta Tautos Fondui.

Po to vėl p. B. Lauraitis išreiškė visiems aukotokams padėką ir tuom baigė vakarėlį. Sulaukus dvyliktos val., visi svečiai ėjo į bažnyčią kur buvo pamokslas ir išstatymas šv. Sakramento. Klebonas kun. Šatkus pasakė puikų pamokslą. Paskui sekė išstatymas šv. Sakramento. Po pamaldų visi linksmi grįžo namo.

Parapijonas.

WANAMIE, PA.

Gruodžio 30 d. 1917 m. Central High School Auditorium, įvyko vakaras, parengtas parapijos naudei.

Programas buvo labai ilgas ir įvairus, nes susidėjo iš daug veikalėlių ir kitokių pamarginimų.

Klebonas kun. J. Miliauskas atidarydamas vakarą, pratarė porą žodžių ir publiką į pasižadą savo turtingu programą visus užganėdinti. Džiangėsi iš tokios skaitlingos publikos. Bet iš tiek buvo kuo ir gerėties, daug buvo atvykę iš Wilkes-Barre, Pittstono ir kitų apylinkių.

Pirmiausia prasidėjo "Girtuoklio monologas", kurį išpildė p. J. Kamarauskas.

Antras veikalas "Dėdė atvažiuo". Visi lošėjai užduotis atliko gerai, tai gi ir publikai labai patiko.

Trečias dalykas buvo "Joaninos monologas", pritaikintas pianu—išpildė p. J. Štūžintė.

Šis monologas tapo labai gerai sulūstas ir publikai labai patiko.

Ketvirtas "S.S.S." komedija viename akte; veikalėlis yra dailus ir į publiką padaro įspūdį.

Penktą veikalėlį "Raulas ir Baltrus" labai gerai atliko p. V. Česėkas ir J. Muranskas (abu jauni vaikinai). Čia žmonės manė, kad pamatys paprastus raulus, bet buvo visiškai kitaip. Ypač labai publikos domė atkreipė, kuomet pasirodė ispanų drapanos ir pradėjo dainuodami šokti.

Šeštas "Nepažįstamas", lošė keturi asmenys. Yra labai juokingas, tik turin pastebėti, kad

kaikurie išsireiškimai, nevarius. Už laikurinos neatleistina... Viešai prie publikos reikia sąsvelnyti.

Abelnai imant, vakaras labai gerai nusisekė. Programas visiems patiko ir visi lošėjai atsakančiai pasirodė. Tik kad dėl programo ilgumo, kad būtų ankščiau pradėta, nes iš kitų apylinkių atvažiuavę žmonės pradėjo nesiimti, nes manė, kad gal karį negaus parvažiuoti. Bet kuomet apie tai pranešė, kad paskutinis karas žaisis 11.45, publika nusiramino ir laukė pabaigos.

Publika labai pagirtinai užsilaikė.

Dar turin pažymėti, kad gerb. kun. J. Miliauskas pats rezisieravo, supliavo ir yra laikurių veikalėlių autorius.

Mažas Vincukas.

NEWARK, N. J.

Gruodžio 30 d. 1917 m. Tautos Fondo 1-mas skyrius laikė metinį susirinkimą šv. Jurgio dr-jos salėj. Daug naudingų dalykų nutarta.

Apkalbėjus skyriaus reikalus buvo renkama nauja valdyba sekantiems metams. Į valdybą pateko: Pirm. — Kaz. Vaskėvičius, vice-pirm. — Juoz. Žemaitis, prot. rašt. — J. J. Liudvinaitis, fin. rašt. — p. B. Vaskėvičiūtė, izd. — St. Pranis, J. Kuisis ir A. Kaminskis izdo globėjai. P. Kindaravičius maršalka. Tikimasi, jog nauja valdyba smarkiai pasidarbuos tėvynės labui. K. lektorais išrinkta šie: J. Leimonas, K. Kruminas, S. Pranis, P. Kindaravičius, A. Radevičius.

Buvo mokėjimas mėnesinių mokesčių. Sumokėjo išviso \$10.95.

Galop pasirodė ant stalo krūva pinigėlių del Lietuvos laisvės išgavimo. Kalėdų dovanas dėjo dr-jos ir pavieniai asmenų: šv. Jurgio dr-ją \$25, šv. Cecilijos choras \$5.00, LDS 14 kp. \$5.00, Mot. Sg-gos kp. \$5.00, M. Virpšas \$5.00, J. Dančys \$5.00, St. Mislinas \$5.00, Ig. Dauksis \$5.00. Išviso \$60.

P. J. Lapėnas pridavė į T. Fondą \$3.50, kurio buvo sudėti Kitių vakariene.

Tai pasidarė Kalėdų dovanų viso \$63.50. Per prakalbas p. K. Pakšto 18 lapkr. 1917 m. įplaukė \$265.17, šv. Uršulės dr-jos auka \$10, šv. Rožančians dr-jos auka \$10. Newark'e įplaukė Kalėdų dovanų išviso \$348.67 ir da tikimės, kad bus daugiau.

T. Fondo sk. atskaita.

Nuo 3 d. lapkr. 1914 m. iki 17 d. vas. 1917 m. viso surinko \$3.786.66

Į centrą per tą laiką išsiųsta 3.15154

Naminių išlaidų buvo 304.16

Sykiu su išlaidom ir pasistūstais į centrą ... 3.455.70

Balansas 17 d. vas. 1917 m. 330.96

Nuo 17 d. vas. 1917 m. iki 30 d. gruodž. 1917 m. viso inėjo 1.175.80

Viso pasidaro su pe-reitytu metų balansu 1.506.76

Nuo 17 d. vas. 1917 m. iki 30 d. gr. 1917 m. į centrą pasiūsta 1.435.45

Išlaidų per tą pat laiką pasidarė 36.85

Viso su išlaidomis ir pasiūstais į centrą 1.472.30

Balansas liekasi pas sk: kasierių 34.46

Tai gi nuo pradžios karės iki 30 d. gruodžio 1917 m. Newarko T. Fondo 1-as skyr. surinko \$4.952.46

J. J. Liudvinaitis, rašt.

SO. MANCHESTER, CT.

LDS 54 kuopa buvo surengs prakalbą gruodžio 29 d. Kalbėjo p. K. Ščenulevičius. Aiškino darbininkų padėjimą ir apie Lietuvos reikalus. Visi pasinaudojo šis pamokinančių ir daug dalykų paaiškinančių prakalbų.

Koresp. pilyonų su klebonais kitas da-

Ivairiais reikalais.

KLAUSIME SANTIKŲ SU KUN. KLEBONAIS.

Nuo pat įsisteigimo Lietuvių B. K. Darbininkų Sąjungos mūsų organizacija džiaugėsi iš užuojautos, pritarimo ir pagelbos iš pusės mūsų gerbiamųjų kun. klebonų. Jų parama, dvasiškas vadovavimas, buvo reikalingiausia ir naudingiausia mūsų jaunam judėjimui ir aš tikiu, kad katalikų darbininkų širdys yra dėkingos už tai lietuvių dvasiški-jai.

Tik paskutiniaisiais laikais išėjo aikštėn dviejų vietų liūd-ni prietikiškai-nesusipratimų L. D. S. kuopų su vietiniais kun. klebonais. Vienas klebonas Naujoje Anglijoje, turėdamas nesusiipratimus su savo parapijonais, susidūrė nemaloniai ir su L. D. S. kuopos kai-kuriomis veikėjomis. LDS nebe-galėjo daryti susirinkimų parapi-jos svetainėje. Kitas klebonas New Yorko apielinkėje daug prisidėjęs prie užmigdymo L. D. S. kuopos ir neparėmęs L. D. S. apskričio sumanymo pa-sidarbuoti toje kolonijoje Ka-talikių Spaudos Savaitėje tos spaudos išplatiniimui.

Kad išvengus ateityje berei-kalingų nesusiipratimų, kaipo L. D. S. dvasiškas vadovas, skaitau reikalinga nurodyti mūsų draugams veikėjams, ko-kio taktio reikėtų laikyties san-tikivuose su gerb. mūsų klebo-nais.

Reikia suprasti, kad ir ku-nigai negali būti visi miltietį, kaip vienas. Visuomet buvo ir bus dideli skirtumai jų bū-dų, gabumų, širdžių ir tt. Žinoma, labai būtų pageidau-jama, kad visi mūsų gerbia-mieji kunigai būtų dideli vi-suomenininkai, pašvęstų daug laiko įvairiems visuomeni-škams darbams. Bet ne kiek-vienas tai išgali. Vienam lai-ko stoka, kitam kit-kas su-klūdo. Jeigu kuris iš kunigų ir neparodo didelio atsidavimo visuomenės darbiui, mes nepri-valome už tai nei pykti, nei rū-goti. Gink Dieve nepivalo-me smerkti tokio kunigo. Gal jisai yra užsiėmęs kitokiu nau-tingu darbu, pildymu savo tiesioginių kunigiškų prieder-mių. Kunigas kaipo kunigas, visuomet turi būti pagerbia-mas, vis viena ar jis bus vi-suomenininku, ar ne.

Jeigu kokioje kolonijoje ku-nigas, kviečiamas ir prašomas visuomeniškam darban, nepa-rodys noro jame dalyvauti, tai nei neužmetinėme per daug, nevarginkime, juo labiau nesika-binėkime už tai. Tokie ap-linkybės užteks išgavus iš sa-vo kun. klebono pritarimą ge-ram veikimui, taip sakant—jo tėvišką palaiminimą.

Jeigu kun. klebonas atsisa-kytų būti kuopos dvasišku va-dovu, tuomet veikimo stabdyti nereikia, tokiai kuopai skaitysis vadovu Centro dvasiškas vadovas, žinoma, jeigu, išty-rus, pasirodys, kad tą kuopą sudaro geri, dori katalikai.

Jeigu kun. klebonas del ko-kio savo išrokvavimo nenorėtų, kad LDS kuopa laikytų susirinkimus bažnytinėje svetainėje, tai del to nereikia kelti jo-kio lermo. Susirinkimus tada reikia laikyti privatiškuose na-muose (tik žinoma ne prie sa-litūnų). Kad ir nebus labai pa-togu, bet ką gi padarysi. Di-deles idėjas galima gaivinti ir prastose bakuzėlėse.

Dar turin pabrėžti šit ką. Įvykus kur liūdnieiems nesusi-pratimams parapijony su kun. klebonais, LDS veikėjai ne-privalo maišyti į tuos nesusi-pratimus savo organizacijos, nes tai labai skaudžiai gali at-siliepti į organizacijos plėto-jimąsi. Mūsų organizacija vienas dalykas, santikiškai para-čijonų su klebonais kitas da-

lykas. Kas myli savo organi-zaciją, tas nenorės josios pa-naudoti pašaliniams, kartais net labai praagištingiems tiks-lams.

Kun. F. Kemėšis

L. D. S. Dv. vad.

A. L. R. K. MOTERŲ SAJUNGOS REIKALUOSE.

Keletas dienų atgal "Mote-rų Dirvos" Redakcija-Admini-stracija išleido lapelius į A. L. R. K. Mot. Sg-gos nares, pas-kelbiant tarp kit-ko, būk Re-dakcija - Administracija: gavo iš manęs laišką iš 10 spalių 1917 m., kur aš sakiusi, kad p. Nausėdienė prisituntusi vien pašelpos ir lešų fondo pinigų, o daugiaus neprisiūdina.

Kadan-gi lapeliai buvo tai-komi pasiekti visas A. L. R. K. Mot. Sg-gos nares, tai skaitau juos viešu pranešimu ir-kaipo prieš tokį šiuomi skelbiu viešai laikraštėje, kad aš niekuomet Redakcijon - Administracijon su panašiais išsitarimais lai-ko nerašiau.

Galėjo būti, kad Redakcija-Administracija į užklausimą apie Sąjungos pinigųs keis-tai suprato mano atsakymą iš 10 spalių 1917, bet pora savai-čių vėliau teko man nūgirst, kad Redakcija-Administracija, ieškodama pretenzijų prie kitų asmenų, mėgino vartoti keis-tai jai supratą mano atsakymą.

Parašiau Redakcijai-Admini-stracijai antrą laišką išdes-tydama dalyką aiškiai, kad p. Nausėdienė prisituntė visus A. L. R. K. M. Sg-gos pinigųs, tik Redakcijos - Administracijos reikalavimų kol kas negalima išpildyti, nes apsvietos fondas yra išsismėjęs.

Tėčiau Redakcijai-Admini-stracijai neužtoko to ir ji nenorėdama suprasti mano paaiški-nimo primeta man viešai ne-mano pasakytus žodžius.

Tą aš laikau įžeidimu mano garbės ir gero vardo ir reika-lauju, kad Redakcija-Admini-stracija atsakytų viešai. Ne-padarius tai, būsiu priversta prisiegti viešai titulą tinkama žmonėms, užsiimančioms ne-teisybės skelbimu.

Jieva Jankevičienė,

ALRKMS. Centr. izd.

TURĖTŲ JAU SUSIPRASTI.

Laikraščiai jau daug yra ai-škine ir kvietė katalikus prie susipratimo ir raginė savo cen-tais neremti laisvamanių spau-kabėkime už tai. Tokie ap-linkybės užteks išgavus iš sa-vo kun. klebono pritarimą ge-ram veikimui, taip sakant—jo tėvišką palaiminimą.

Jeigu kun. klebonas atsisa-kytų būti kuopos dvasišku va-dovu, tuomet veikimo stabdyti nereikia, tokiai kuopai skaitysis vadovu Centro dvasiškas vadovas, žinoma, jeigu, išty-rus, pasirodys, kad tą kuopą sudaro geri, dori katalikai.

Jeigu kun. klebonas del ko-kio savo išrokvavimo nenorėtų, kad LDS kuopa laikytų susirinkimus bažnytinėje svetainėje, tai del to nereikia kelti jo-kio lermo. Susirinkimus tada reikia laikyti privatiškuose na-muose (tik žinoma ne prie sa-litūnų). Kad ir nebus labai pa-togu, bet ką gi padarysi. Di-deles idėjas galima gaivinti ir prastose bakuzėlėse.

Dar turin pabrėžti šit ką. Įvykus kur liūdnieiems nesusi-pratimams parapijony su kun. klebonais, LDS veikėjai ne-privalo maišyti į tuos nesusi-pratimus savo organizacijos, nes tai labai skaudžiai gali at-siliepti į organizacijos plėto-jimąsi. Mūsų organizacija vienas dalykas, santikiškai para-čijonų su klebonais kitas da-

lykas. Kas myli savo organi-zaciją, tas nenorės josios pa-naudoti pašaliniams, kartais net labai praagištingiems tiks-lams.

Kun. F. Kemėšis

L. D. S. Dv. vad.

HARTFORD, CONN.

Kalėdinė dovana lietuviams. Sūrašas pavardžių, kurie au-kodami ant kortelių, pažymėjo jas.

Viso labo \$741.60 per T. Fon-do 33 skyrių.

T. Dalvičkas \$13; šv. Elzabetos Dr-jos, K. Romėla, Vaskėvičius Tolarskis po \$10 ir J. Laučka 6.

Po \$5.00: Moterys S. 14 kp., L. Vyšys 6 kp., Susiv. 89 kp., B. ir P. Udujiai, B. Dovidaitis, J. Alu-bavičiū, J. Butnoraitė, A. Patec-kis, O. Celkonaitė, J. Kranauskas, B. Naryckis, M. Tamokaitė, J. Pa-teckis, O. Juškaitė, A. Andriūla, A. Višniauskas, A. Makčiūskas, A. ir O. Skardžiai, M. Aukštikalnis, J. Ogenskis, J. Juškeilis, A. Del-tuva, J. Beloglovis, kun. J. Am-botas, J. Rodvilavičius ir J. Vag-nonis po \$4.00.

Po \$3.00: A. Šmigelskis, J. Gi-žas, P. išmeliusas, V. ikėdys, J. Irdnauskas, H. Lenkauskas, P. Mikalauskas, J. Višniauskas, B. Povilaitis, J. Dėdynas, J. Gruš-tas, A. Burošas, H. Geizauskaitė, K. Pundžius, J. Dorgaitė, L. Ba-tulevičius, J. Stanislovas, T. Ne-krošaitė, J. Reklautis, A. Maže-nis, M. Juncūns, F. Sukaitienė, M. Merėkevičius, L. Meleška, A. Mazalas, J. Juozapavičius. Ind-riulių šeimyna \$2.75, Z. Kazlaus-kas \$2.50, K. Čepalaitis \$2.50, O. Šlička \$2.25.

Po \$2.00: K. Nekrošius, E.

